

NIEUWS

Rumoer in commissarisland

AMSTERDAM (AFN) - Met de bonusdiscussie, de opkomst van aandeelhoudersactivisme en kritiek op het gebrek aan toezicht tijdens de kredietcrisis, kregen commissarissen en andere toezichthouders de afgelopen tijd veel over zich heen. Als gevolg hiervan laten steeds meer commissarissen zich bijscholen.

Met welke dilemma's kampt de moderne commissaris? Bij Governance University, naar eigen zeggen de op een na grootste aanbieder van commissariscursussen in Nederland, is het aantal aanmeldingen dit jaar ruim verdubbeld, aldus directeur Stefan Peij. Met de cursus wil men volgens Peij vooral ervaringen uitwisselen. "Ze willen horen hoe ervaren commissarissen bepaalde situaties aanpakken."

Tijdens een van de cursussen haalt cursusleider Marius Jonkhart, de voormalige topman van de NIB-bank, het uiteenvallen van ABN Amro naar voren om een dilemma te schetsen, waarmee veel commissarissen kampen.

Niemand greep in

"Verschillende mensen in het bestuur en de raad van commissarissen, maar ook bij De Nederlandsche Bank (DNB), hadden in deze kwestie het gevoel dat het niet de goede kant op ging met het bedrijf, maar niemand greep in", vertelt Jonkhart aan de groep cursisten van zes mannen en zes vrouwen.

"Toezicht functioneert alleen als mensen elkaar de waarheid durven te zeggen. Je maakt je echter niet populair als je een afwijkende mening hebt. Soms is het moeilijk om tegen een groepsproces in te gaan, je komt elkaar overal weer tegen", zegt Jonkhart, die ook zelf in dergelijke situaties is gekomen.

Rechte rug

Rob Pieterse, onder meer president-commissaris van Grolsch en ook cursusleider bij Governance University, herkent zich in het probleem. "Het komt er vooral op aan dat je een rechte rug houdt."

Sommige dilemma's kennen volgens Pieterse echter geen goede oplossing. "Als een bestuurder die niet meer goed functioneert, weigert akkoord te gaan met zijn vertrekregeling, kan hij naar de kantonrechter stappen om deze aan te vechten. Vervolgens mag hij zich verdedigen bij de aandeelhoudersvergadering. Aangezien dit vaak uitdraait op een moddergevecht dat breed wordt uitgemeten in de pers, is dit geen aantrekkelijke situatie voor de raad van commissarissen en laat deze het bijna nooit zover komen."

Toenemende aandacht

Leren commissarissen van schandalen als bij ABN Amro? Volgens Jonkhart zorgen ze voor een toenemende aandacht voor het probleem. "Maar het speelt al sinds de jaren negentig. Het is een langzaam opvoedingsproces." Er komt volgens hem pas echt verandering als de oude generatie commissarissen verdwijnt. "Vaak zijn oud-politici heel gewild, maar er zijn weinig mensen die zo weinig van good governance weten als oud-politici."

Ook oud-topmannen zijn volgens hem niet vernieuwend genoeg. "Ze stammen uit tijd dat ze niets verkeerd konden doen. Ze hebben vaak een zekere arrogantie over zich en weinig voeling met de maatschappij. Cor Boonstra van Philips zei bijvoorbeeld gewoon: De regels gelden voor mij niet." Het benoemingsproces van bestuurders en commissarissen is volgens Pieterse de laatste tijd transparanter geworden. "We zijn inmiddels af van steeds diezelfde groep van ongeveer tien mannen die bij de Akzo's, de Unilevers en de Shells zitten", aldus Pieterse. Maar helemaal open zal het proces volgens hem nooit worden. "Het bedrijfsleven is geen democratie."